

Jämintien kiertoliittymän asemakaavan muutos

Koonti luonnosvaiheen lausunnoista ja mielipiteistä sekä vastineet.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä asemakaavan muutosluonnoksen kaavakartta ja -selostus oli nähtävillä 4.5.-2.6.2023 välisen ajan.

Lausunnot

1. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kankaanpään kaupunki on pyytänyt Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoa yllä mainitusta asemakaavan muutoksen luonnoksesta, kaavakartta päivätty 25.4.2023. Kaavan tarkoituksena on selostuksen mukaan ”muuttaa alueen asemakaavaa siten, että suunniteltu kiertoliittymä katurakenteineen mahtuu kokonaisuudessaan asemakaavan katualueelle”. Asemakaavamuutoksessa KL-10- ja K17 -aluetta muutetaan katualueeksi.

Rakentaminen

Kaava mahdollistaa kaupan suuryksiköiden rakentamisen. Osa rakentamisesta on jo toteutunut. Alue on yleiskaavan keskustatoimintojen aluetta, joten asemakaavaan ei edellytetä KM-merkintää. Maankäyttö- ja rakennuslain määräykset kaupan osalta ovat muuttuneet vuosien saatossa, joten kaavamuutoksessa on hyvä arvioida määräysten ajanmukaisuutta.

Vaikka muutoksessa ei tarkistettaisi rakentamista koskevia määräyksiä, on kaavan vaikutusarviossa hyvä esittää johtopäätökset kaupan palveluverkon ja kaupan saavutettavuuden osalta.

Liikenne

Asemakaavassa on osoitettu autopaikkojen toteuttamisvelvoite liike- ja toimistorakennusten korttelialueille. ELY-keskus huomauttaa, että autopaikkojen lisäksi myös pyöräpysäköinnin toteuttamisvelvoitteesta on hyvä antaa määräyksiä asemakaavassa. Varmistamalla laadukkaat ja riittävät pyöräpysäköintipaikat tuetaan pyöräillen tehtyjen matkojen lisääntymistä. Määräyksessä pyöräpysäköinnistä on hyvä antaa laadullisia määräyksiä sääsuojan lisäksi myös runkolukittavuudesta.

Määräykset pyöräpysäköinnin toteutuksesta asemakaavassa johtavat todennäköisemmin laadukkaiden pyöräpysäköintipaikkojen toteutukseen ja edelleen siistiin ja jäsentyneeseen pysäköintiin.

Ohjeita ja esimerkkejä pyöräpysäköintivelvoitteen määrittämiseksi määrällisesti ja laadullisesti löytyy mm. Väyläviraston ohjeita 18/2020: Pyöräliikenteen suunnittelu, s. 194 (https://julkaisut.vayla.fi/pdf11/vo_2020-18_pyoraliiikenteen_suunnittelu_web.pdf) tai pyöräliikenteen suunnitteluohjeesta:

<https://pyoraliiikenne.fi/pyorapysakoinninsuunnitteluohje/#pysakointitarpeen-maarittely>.

Kaavoittajan vastine

Kaavaselostukseen täydennettiin vaihemaakuntakaavassa 2 esitetty kaupan toimialaa koskeva määräys ja vaikutusten arviointia täydennettiin tämän osalta. Kaavakarttaan ja -selostukseen täydennettiin pyöräpysäköinnin määräystä.

2. Satakuntaliitto

Satakuntaliitto kiittää Kankaanpään kaupunkia lausuntopyynnöstä ja toteaa, että Kankaanpään kaupungin Jämintien kiertoliittymää koskevan asemakaavan muutoksen suunnittelualueella on voimassa Kankaanpään Keskustan osayleiskaava (valtuusto hyväksynyt 7.12.2015, lainvoima 7.4.2016). Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n mukaan maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetun kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. Maankäyttö- ja rakennuslain 42§:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Satakuntaliitolla ei ole tarvetta antaa Satakunnan maakuntakaavan, Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 eikä Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 nojalla lausuntoa asemakaavan muutoksesta. Mikäli asemakaavan ratkaisu jatkossa säilyy luonnosvaiheen kaltaisena, Satakuntaliitolla ole tarvetta myöskään ehdotusvaiheen lausuntoon eikä viranomaisneuvotteluun.

Teknisenä huomiona Satakuntaliitto esittää täydennettäväksi kaavaselostuksen maakuntakaavoitusta käsittelevää kohtaa Satakunnan vaihemaakunta kaavan 2 koko vaihemaakuntakaava-alueen kaupan toimialaa koskevalla suunnittelumääräyksellä.

Kaavoittajan vastine

Kaavaselostukseen täydennettiin vaihemaakuntakaavassa 2 esitetty kaupan toimialaa koskeva määräys ja vaikutusten arviointia täydennettiin tämän osalta.

3. Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta esittää lausuntonaan kaupunkisuunnittelulautakunnalle, että lautakunnalla ei ole huomautettavaa Jämintien kiertoliittymän asemakaavaluonnokseen.

Kaavoittajan vastine

Merkitään tiedoksi.

Mielipiteet

1. Kankaanpään Taideyhdistys ry

Kankaanpääläiset saivat tietoa isoista muutoksista kaupunkiympäristöön ja liikennöintiin keskustassa ensimmäisen kerran Kankaanpään Seudun uutisesta 3.4.2023 ”Liikenneympyrä Jämintien ja Citymarketin liittymään”. Mikäli tämä hanke ei olisi edellyttänyt asemakaavan muuttamista, ei tieto vireillä olevista laajoista katumuutoksista olisi levinnyt ennen rakentamisen aloittamista. Menettelytavat eivät täytä maankäyttö- ja rakennuslain 85§ ja 62§ vaatimuksia.

Kaavoittajan vastine

Kaupunkisuunnittelutoimisto kiittää kirjeestä ja välittää sen tiedoksi eteenpäin. Suunnittelutoimisto toteaa, että kirjeessä osoitetaan asioita useammalle kaupungin eri toimialalle ja suunnittelutoimisto vastaan näihin siten, miten kaavassa asiaan voidaan vaikuttaa.

Kohta menettely- ja suunnittelujärjestyksestä suuntautuu pääasiassa Tekniselle keskukselle, jonka kanssa on keskusteltu suunnittelutyön järjestyksestä, suunnitelmien vuorovaikutteisuudesta ja kuntalaisten osallistamisesta.

Esitämme vireillä olevan asemakaavan muutosluonnoksen hylkäämistä ja palaamista myös katusuunnitelmien osalta lähtöruutuun em. syistä ja seuraavin perustein:

- 1. Asemakaavan muuttaminen perustuu puutteellisiin selvityksiin, eivätkä sen vaikutukset käy ilmi asiakirjoista. Kiertoliittymäsuunnitelma pitää penkoa teknisen lautakunnan pöytäkirjan 22.3.2023 pykälästä 42, Siitä käy ilmi, että kiertoliittymästä ei olisi lainkaan pääsyä ns. kulttuurikorttelin alueelle eli mm Petäjä-opistolle, Kankaanpään Galleriaan tai entisen Piirivintin tontille, ainoastaan Citymarketin pihaan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan osallisia ovat ”hankkeen luonteen vuoksi kaikki kuntalaiset”, mutta minkäänlaista esittelytilaisuutta tai edes alueen keskeisten käyttäjien kuulemista ei ole tarkoitus järjestää.*

Kaavoittajan vastine

Kaupungin Tekninen keskus on esittänyt kaupunkisuunnittelulautakunnalle asemakaavamuutoksen aloittamista todettuaan Jämintien liikenteellisen perusparannussuunnitelman yhteydessä, että yksityisen tahon toivoma kiertoliittymä ei mahdu nykyisellään katualueelle.

Kaupunkisuunnittelulautakunta on päättänyt kokouksessaan 25.04.2023 aloittaa kaavamuutoksen alueella ja tämän päätöksen pohjalta suunnittelutoimisto on edistänyt kaavan valmistelua.

Asemakaavamuutoksen vaikutustenarviointia on tehty kaavaprosessin aikana asiantuntija-arvioina MRA 1 § mukaisesti. Vaikutuksista voi lukea kaavaselostuksesta, jota on ehdotusvaiheessa täsmennetty. Selostuksen liitteisiin lisätään mukaan Teknisen keskuksen esittämä uusi suunnitelma kiertoliittymän järjestämisestä, jossa esitetään liittymä myös kulttuurikortteliin.

Kuntalaisille on järjestetty mahdollisuus jättää mielipiteensä kaavasta sekä suullisesti että kirjallisesti kaavaa vireilletulon ja kaavaluonnoksen nähtävillä olon yhteydessä. Seuraava virallinen kuuleminen on kaavan ollessa ehdotuksena nähtävillä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetaan, että osallisia ovat kaikki alueen käyttäjät. Tämä tarkoittaa osallisjoukon olevan laaja, sillä alue palvelee mm. keskustan, Jämintien, Kulttuurikorttelin ja kaupan korttelin käyttäjiä. Tämä ei kuitenkaan vielä itsessään tarkoita sitä, että kaavamuutos olisi niin merkittävä, laaja ja monisyinen, että kaavaratkaisusta on tarkoituksenmukaista järjestää erillinen esittelytilaisuus. Kaupunkisuunnittelun rajalliset resurssit ohjataan Kulttuurikorttelin kaavoitustyön ja -suunnittelun yhteydessä pidettäviin esittelytilaisuuksiin, kun asiaa saadaan taas edistettyä vireillä olevalla Keskuspuiston asemakaavalla. Jämintien kiertoliittymän kaava ei vielä ratkaise Kulttuurikorttelin lopullista toteutusta, vaikka nyt edistettävällä kaavalla on vaikutusta myös tulevaan kaavoitustyöhön korttelin sisällä.

- 2. Kyseisen alueen ympäristöä, Jämintietä ja Keskuskatua, koskevat katusuunnitelmat on jo hyväksytty teknisessä lautakunnassa 22.3.2023, pykälissä 42 ja 43. Niistä tiedottaminen on rajoittunut kuulutukseen nähtävillä olosta. Minkäänlaista vuorovaikutteista suunnittelua tai vaihtoehtojen esittelyä ei prosessiin ole sisällynyt. Suunnitelmien sanotaan olevan asemakaavan mukaisia.*

Tämäkään ei pidä kaikilta osin paikkaansa. Huomattava poikkeama on ainakin ns. Keltaisen talon kohdalla, kun katusuunnitelman mukainen ratkaisu ylittää selvästi korttelialueen rajan.

- 3. Katusuunnitelman mukaan liittymä Keskuskadulta Citymarketin pihaan suljetaan, mikä herättää ihmetystä. Merkittävä osa Citymarketin asiakkaita käyttää ko. liittymää (Kankaanpään Seutu 27.4.2023). Sen saaminen oli Keskon puolelta ehdoton edellytys, kun K-market laajeni Citymarketiksi ja kaavaa muutettiin v. 2008. Liittymä on toiminut vuodesta 2010 ilman sanottavia ongelmia. Keskuskadun linja-autopysäkkiä on tarkoitus siirtää, koska sen paikalle tulee uusi liittymä. Siitä johdettaisiin liikenne ”Wanhan” ja Gallerian välistä korttelialueelle ja uudelle paikoitusalueelle, josta kuulumme sattumalta. Ratkaisu on monin tavoin ongelmallinen, eikä alueen käyttäjiä ole missään vaiheessa kuultu aiotuista muutoksista. Odotimme väliaikaista puistoa puretun Aarhollin paikalle.*

Kaavoittajan vastine

Kaupunkisuunnittelutoimisto katsoo kohtien 2 ja 3 olevan osoitettu pääasiassa Tekniselle lautakunnalle. Kaavoitusprosessin aikana kaava-aineisto on kuulutettu ja asetettu nähtäville voimassaolleen MRL mukaisesti ja OAS:ssa esitetyllä tavalla. Jämintien kiertoliittymän asemakaavamuutos keskittyy Jämintien järjestelyihin. Kulttuurikorttelin järjestämistä ja kokonaisvaltaista suunnittelua jatketaan Kulttuurikorttelin kaavaprosessissa.

- 4. Ns. kulttuurikorttelin kaavan muuttaminen on kaavoitusohjelman mukaan vireillä nimellä Keskuspuiston asemakaava. Asiasta todetaan mm: ”Alueen kehittämistä on tarkoitus jatkaa vuonna 2023 suunnittelutyöpajojen ja mahdollisen ideakilpailun muodossa.” Tätä taustaa vasten on outoa, että korttelia ympäröiviä katualueita ja liittymiä ryhdytään järjestelemään ennen kuin on mitään tietoa alueelle tulevista toiminnoista.*

Kaavoittajan vastine

On totta, että kaavamuutosalueen korttelissa on vireillä samaan aikaan Keskuspuiston asemakaavamuutos, joka ei ole hetkeen edennyt. Jämintien kiertoliittymän asemakaavamuutoksella järjestetään Jämintiellä tapahtuvaa liikennöintiä ja mahdollistetaan liikennöinti niin, että ratkaisu palvelee myös viereisiä kortteleita niin, että jatkokehittämisen mahdollisuus myös Kulttuurikorttelissa säilyy. Jämintielle esitetyn mahdollisesti rakennettavan kiertoliittymän katsotaan palvelevan hyvin myös Kulttuurikorttelia ja kyseisen korttelin mahdollista tulevaa käyttöä. Ratkaisu vähentää painetta ohjata kortteliin suuntautuvaa liikennettä Torikatua ja Keskuskatua pitkin.

Niin sanotun Kulttuurikorttelin kokonaisvaltaisempaa ja perusteellisempaa suunnittelua edistetään lisää ja perusteellisemmin jo vireilletulleessa Keskuspuiston asemakaavassa.

Syytä on vielä todeta, että merkittävien katusuunnitelmien tulisi perustua kokonaisvaltaiseen liikennesuunnitteluun, joka kuuluu keskeisesti myös kaupunkisuunnittelun toimialaan.

Liikenneturvallisuuden ja tekniikan ohella kyse on maankäytön eri toimintojen palvelemisesta ja mm kaupunkikuvasta. Prosessi kertoo vakavista puutteista kaupunkisuunnitteluun liittyvien tahojen yhteistyössä sekä hallintomenettelyjen avoimuudessa.

Kaavoittajan vastine

Kaupunkisuunnittelutoimisto kiittää palautteesta, välittää tämän eteenpäin ja jatkaa osaltaan aktiivisesti hyvän yhteistyön ja hallintomenettelyjen avoimuuden edistämistä.

1. Henkilö A

Ajan päivittäin ko. liittymän ohi vähintään 5-10 kertaa, enkä joitakin juhlapäivän aattoja lukuun ottamatta näe ko. risteyksessä normaalista poikkeavaa "ruuhkaa". Risteyksen liikenneongelma on mielestäni City Marketin omalla parkkipaikalla, jossa liikenteen ohjautuminen ei toimi; heikot kaistamerkinnyt, jotka eivät näy talvella ja liikenteen jakajat istutuksineen ovat epäloogisesti liikenteeseen nähden.

Tästä ongelmasta edustamani yritys huomautti rakennuttajalle jo parkkialuetta tehtäessä – urakoimme ko. alueen maanrakennustyöt porilaisen arkkitehtitoimiston suunnitelmien mukaisesti. Ongelman helpottamiseksi laajensimme liittymän kolmikaistaiseksi "omatoimisesti" luvan saatuamme kaupungin silloiselta teknisen puolen suunnittelijalta !

KORJAUSEHDOTUS: C-Market suunnittelee ja rakentaa parkkipaikkansa liikenteen ohjauksen uusiksi ja ulostuloon hyvin näkyvä PORTAALIOPASTE omalla kustannuksellaan.

Muita perusteluja hankkeen pysäyttämiseksi:

- Olen keskustellut kymmenien paikkakuntalaisten kanssa ko. asiasta, jota on pidetty lähinnä hyvänä aprillipilana – mutta ei toteuttamisen arvoisena. Tätä mieltä ovat olleet myös kaksi kaupungin teknisen puolen päällikötason henkilöä. Jos kiertoliittymää tarvitaan niin sen paikka on kylläkin lähellä – Keskuskadun ja Jämintien liittymässä.

- Kuulemani mukaan hanke on käynnistynyt C-Marketin kauppiaan toimesta, koska kilpailevalla S-Marketilläkin on kiertoliittymä. Laskin kuinka monta eri yritystä/toimintoa C-M:n liittymä palvelee: Marketti, Kukkakauppa, Apteekki, pakettiautomaatti ja HUF-vaatekierrätys – yht. 5 !

- Vastaavalla tavalla laskemalla S-Marketin liittymä palvelee: Neste, Kukkakauppa, Rengasliike, Lidl, Alko, Kylmäasema, Hamsterin puutarhamyymälä, S-Market, Tapiola, Jysk, Musti ja Murri, pakettiautomaatti, Karla, Kylmäasema, Halpahalli, Padel-center, Golf-harjoituskeskus, Kierrätyspiste – yht. 19 eri toimintoa.

Lisäksi ns. S-Marketin liittymä on Kankaanpään pääsisääntuloväylällä.

Asemakaavamuutoksen selostusosassa kohdassa 5.3.6 perusteluihin on kirjoitettu, että kaavamuutoksella on elinkeinoelämän toimivan kilpailun kannalta positiivinen vaikutus ?? Tarkoittaako tämä mahdollisesti sitä, että Kankaanpään tullaan ulkopuolelta kiertoliittymän vuoksi ostoksille vai tarkoittaako se kuitenkin sitä, että City Market saisi kiertoliittymän myötä asiakkaita muilta paikkakunnan kaupoilta...? Tähänkö Kankaanpää kaupunkilaisten veromarkkoja käytettäisiin !

- Kaupungin liikenneväylät, niin pääkadut kuin asuntoalueiden kadutkin kevyenliikenteen väylät mukaan lukien ovat JÄRKYTTÄVÄSSÄ KUNNOSSA, eikä parannusta ole näkyvissä – tilanearvio on päättäjiltä täysin hukassa. On hengenvaarallista esim. rullaluistelu ja yhä enemmän nuorten suosima sähkölautailu suurella osin kaupungin kevytväyliä. Esimerkkinä voi mainita Veteraanikatu, Sävelänkatu, Vuohiniitynkatu ja

lähes kaikki ns. vanhat jo täyteen rakennetut asuntoalueet, puhumattakaan paljon työpaikkoja sijaitsevista Rautatienkadusta, Halmeenkadusta, Tehtaankadusta jne.

- *Esitetty kaavamuutos tulee rajoittamaan vastapäisen kaupungin omistaman alueen kaavoitusta sekä mahdollista jatkorakentamista.*

Kaavoittajan vastine

Suunnittelutoimisto kiittää mielipiteestä ja välittää viestin eteenpäin keskusteltavaksi. Kaavoituksen yhteydessä on käyty keskustelua Jämintien liikenteellisten ratkaisujen erilaisista toteuttamistavoista ja mahdollisuuksista sijoittaa kiertoliittymä myös muuhun kohtaan Jämintiellä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta on kuitenkin katsonut tarpeelliseksi aloittaa kaavamuutosprosessin juuri tässä kohtaa Jämintietä. Kiertoliittymän kaavan työstö jatkuu ja itse ympyrän toteuttaminen vaatii lopulta vielä poliittisen päätöksen ennen rakentamista.

Asemakaavan selostuksen kohtaan 5.3.6, jossa arvioidaan vaikutuksia elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen, täsmennetään, että liikenteellisellä parantamisella on mahdollisia positiivisia vaikutuksia toimivan elinkeinoelämän kilpailun kannalta.

Jämintien kiertoliittymän asemakaavamuutoksella järjestetään Jämintiellä tapahtuvaa liikennöintiä ja mahdollistetaan liikennöinti niin, että ratkaisu palvelee myös viereisiä kortteleita niin, että jatkokehittämisen mahdollisuus myös Kulttuurikorttelissa säilyy. Jämintielle esitetyn mahdollisesti rakennettavan kiertoliittymän katsotaan palvelevan hyvin myös Kulttuurikorttelia ja kyseisen korttelin mahdollista tulevaa käyttöä. Ratkaisu vähentää painetta ohjata kortteliin suuntautuvaa liikennettä Torikatua ja Keskuskatua pitkin.
